

Петрук Н.
*студентка II курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*
Науковий керівник: *к.ю.н., доц., доцент кафедри
конституційного, адміністративного
та фінансового права ТНЕУ
Цимбалістий Т.О.*

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Корені концепції правової держави сягають античності. Саме тоді зародилася ідея про справедливе влаштування полісу, розумного розподілу влади, справедливих законів та прав людини і громадянина. З кожним етапом розвитку людства концепція правової держави вдосконалювалася та набирала поширеності в різних країнах світу. У сучасному розумінні правова держава – це спосіб організації державної влади, в якій закони ґрунтуються на природному праві людини і охороняють усі найважливіші сфери суспільного життя. Ідея правової держави зазвичай закріплена у конституції держави. Конституція – це найважливіший нормативно-правовий акт певної держави, що має найвищу юридичну силу в державі та регламентує найважливіші з погляду держави суспільні відносини. До них належать засади суспільного ладу й політики, правового становища особи, державного устрою, організації та діяльності органів держави.

Мета дослідження – з'ясувати особливості положень Конституції України про розбудову правової держави.

Розглядаючи різну юридичну літературу можна відзначити, що сучасні ідеї та доктрини правової держави науковці тлумачать по-різному. Візьмемо наприклад, Р.Ф. Гринюка, який стверджує, що правова держава – це такий тип держави, яка правом повинна гарантувати і захищати права та обов'язки людини і громадянина. Також до прикладу візьмемо науковця А.П. Зайця, який вважає, що правова держава – це держава, у якій принцип зв'язаності правами та свободами людини і громадянина повинен пронизувати весь політико-правовий фундамент «бути критерієм для усвідомлення меж втручання держави в суспільне життя суспільства, гарантувати права та свободи людини і громадянина». Аналізуючи основні концепції правової держави можна дійти висновку, що правова держава – це ідеальний тип держави, в якій не видається жодних законів, що суперечать моралі та гарантує права та свободи людини і громадянина та в такій державі є взаємо відповідальність особи та держави. Але чи може існувати така держава на практиці? І чи може стати Україна не лише формально правовою державою, а й в дійсності?

Визначальна роль у побудові та розвитку українського конституціоналізму, у розбудові молодого Української державності належить Конституції України, яка була прийнята 28 червня 1996 року. Саме в Конституції України закріпленні основні положення про соціальний захист та права людини і громадянина в Україні. Юридичне закріплення ідеї правової держави знайшла місце в

Конституції України, відповідно до статті 1 якої, Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава [1].

Основні принципи правової держави розкриваються в інших нормах Конституції України, зокрема:

1. Принцип верховенства права, що закріплений у ст. 8 Конституції України. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

2. Принцип розподілу влади на три гілки: законодавчу, виконавчу та судову. Закріплений в ст. 6 Конституції, забезпечує їх взаємодію через систему стримувань і противаг обмежує державну владу.

3. Принцип зв'язаності держави правами і свободами людини і громадянина. Він означає, що держава приймає закони відповідно до природних прав людини і забезпечує їх реалізацію.

4. Принцип правової форми діяльності органів державної влади та їх посадових осіб. Державна влада має реалізовувати свої повноваження лише відповідно до нормативно-правових актів України.

Проголошення на конституційному рівні України правовою державою не означає автоматично її характеристики як такої на сучасному етапі розвитку державності. Таку державу недостатньо проголосити, вона повинна сформуватися в результаті комплексних реформ в усіх сферах функціонування держави та суспільства.

Для того, щоб визначити, чи Україна стала на шлях творення правової держави, можна розглянути дослідження міжнародної організації World Justice Project, яке свідчить про те, що Україна протягом останніх років впала в рейтингу верховенства права, яке тісно пов'язане з ідеєю правовою держави. Так, за останні два роки рейтингова оцінка України у сфері порядку і безпеки впала, у 2014 році Україна займала 27 позицію із 99, а через два роки вже у 2016 спустилася до 80 місця із 113 країн.

Відповідно, можна сказати, що в Українській державі є значні недоліки, які слід пов'язувати насамперед з державним праворегулюванням та правозастосуванням. Щоб виправити дану ситуацію необхідно провести низку реформ, що насамперед пов'язані з державним управлінням.

Висновок. Отже, правова держава — це держава, в якій юридичними засобами реально забезпечено максимальне здійснення, охорону і захист основних прав людини. Аналіз як конституційного законодавства, так і багатогранних сфер суспільного життя дає підстави стверджувати, що в Україні визначено основні напрями формування правової держави. Ідеї правової держави знайшли місце в Конституції України, яка є гарантом створення правової держави на сьогодні і в подальшому. Проте для того, щоб система під назвою «правова держава» функціонувала, необхідно, щоб кожна складова її працювала без збою.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.

2. Тетерчук І.В., Дяків Т. Є. Конституційне право України: Навч. посібник. – К: «Центр учбової літератури», 2015. – 218 с.
3. Індекс верховенства права 2016. Економічний дискусійний клуб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://edclub.com.ua/analityka/indeks-verhovenstva-prava-2016>
4. Кваша А. «Правова держава» і «громадянське суспільство»: компаративний аналіз категорій / А. Кваша // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2015. – Вип. 1. – С. 3-12.
5. Кваша А. С. Правова держава і верховенство права в Україні: семантичні особливості та критерії оцінювання / А. С. Кваша // Актуальні проблеми державного управління. – 2016. – № 1. – С. 136-142.

Потіха Ю.Б.

*студент III курсу факультету економіки та управління
Тернопільського національного
економічного університету*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ТНЕУ
Вербіцька М. В.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІЗИНГОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Одні науковці розглядають лізинг як своєрідний спосіб кредитування підприємницької діяльності, другі цілком ототожнюють його з довгостроковою орендою чи однією з її форм, треті вважають лізинг завуальованим способом купівлі-продажу засобів виробництва чи права користуватися чужим майном, а четверті інтерпретують лізинг як дії за чужий рахунок, тобто керування чужим майном за дорученням довірителя.

Роль фінансового лізингу в економіці України не можна переоцінити, оскільки за низького рівня платоспроможності суб'єктів господарювання він є одним із найбільш оптимальних шляхів оновлення матеріально-технічної бази та підтримки вітчизняних підприємств.

Сьогодні окремим питанням щодо державного регулювання лізингу присвячена значна кількість наукових праць. Питання щодо можливих шляхів державної підтримки розвитку лізингу наведені Л. Даніловою, Л. Буряк, М. Бутовою, О. Мельник у праці «Особливості фінансового лізингу як інвестиційного інструменту в Україні». Дослідники даного питання звертають увагу на недосконалість та суперечність вітчизняного законодавства.

Однак, слід зазначити, що, незважаючи на значну кількість наукових праць, практично немає фундаментальних досліджень в окресленій площині. Досить обмежено висвітлено науковцями: існуючі колізії у законодавчо-нормативній базі